

Staatssecretaris van Financiën – Toeslagen
en Douane
Mevrouw drs. A.C. van Huffelen
Korte Voorhout 7
2511 CW DEN HAAG

Lange Voorhout 8
Postbus 20015
2500 EA Den Haag
T 070-3424344
E voorlichting@rekenkamer.nl
W www.rekenkamer.nl

DATUM 30 juni 2020
BETREFT beloofde reactie op ons rapport Toeslagen terugbetalen ontbreekt in
kabinetsreactie op IBO Toeslagen

Geachte mevrouw Van Huffelen,

Op 13 juni 2019 hebben wij ons rapport Toeslagen terugbetalen gepubliceerd.¹ Uit ons onderzoek bleek dat toeslagschulden veelal een tijdelijk probleem zijn, maar ook dat ruim 550.000 huishoudens langer dan 2 jaar nodig hebben om hun toeslagschuld terug te betalen. Verder bleek dat toeslagschulden substantieel zijn. Bij 31% van de huishoudens is de toeslagschuld een bedrag ter hoogte van 10% tot 25% van hun nettomaandinkomen; bij nog eens 25% van de huishoudens gaat het om een toeslagschuld ter hoogte van 25% tot 100% van hun nettomaandinkomen; bij 2% (143.000) van de huishoudens is de toeslagschuld hoger dan hun nettomaandinkomen.

In ons rapport formuleerden we 3 aanbevelingen:

1. Richt in de schuldenaanpak de aandacht op huishoudens met langdurige en relatief hoge toeslagschulden.
2. Bekijk de financiële gevolgen van toeslagen vanuit het perspectief van het huishouden.
3. Verrijk de beleidsinformatie aan het parlement met informatie over huishouden en de financiële gevolgen van toeslagen tijdens de gehele looptijd van de toeslag.

In mei 2019 ontvingen wij van uw ambtsvoorganger een bestuurlijke reactie op ons concept-rapport, mede namens de staatssecretaris van Sociale Zaken en

¹ <https://www.rekenkamer.nl/publicaties/rapporten/2019/06/13/toeslagen-terugbetalen>

Werkgelegenheid, de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de minister voor Medische Zorg en Sport.² Uw ambtsvoorganger gaf aan inhoudelijk te zullen reageren op onze bevindingen en aanbevelingen bij de kabinetsreactie op het Interdepartementale beleidsonderzoek Toeslagen dat toen nog in uitvoering was.

Inmiddels is het IBO Toeslagenonderzoek in twee delen gepubliceerd.³ Ook heeft het kabinet een inhoudelijke reactie op de IBO-rapporten gegeven.⁴ Helaas hebben we moeten constateren dat in de kabinetsreactie op het IBO Toeslagen de beloofde reactie op onze bevindingen en aanbevelingen uit ons rapport Toeslagen terugbetalen ontbreekt.

Het kabinet behandelt in zijn reactie verschillende thema's die raken aan ons rapport:

- Het kabinet geeft aan dat de risico's op terugvorderingen en nabetalingen van toeslagen zich opstapelen bij de meest kwetsbare mensen: mensen die de hoogste toeslagen ontvangen, die niet over voldoende financiële buffers beschikken of een onregelmatig inkomen hebben.
Wij hebben in ons rapport benadrukt dat het van belang is dat gekeken wordt naar de *relatieve* hoogte van toeslagschulden (in relatie tot het netto inkomen) en niet alleen naar de (*absolute*) hoogte van bedragen die later moeten worden terugbetaald.
- Momenten van wijzigingen in bestaande stelsels of van ontwerp van een nieuw stelsel zijn bij uitstek de momenten waarop nagedacht kan en moet worden over goede beleidsinformatie voor de Tweede Kamer. Het kabinet geeft aan een aantal kortetermijnmaatregelen te willen nemen en daarnaast te gaan werken aan een nieuw toeslagenstelsel ('het wenkend perspectief') dat voor burgers meer zekerheid en voorspelbaarheid biedt en waarin problematische schulden zoveel mogelijk worden voorkomen.
Toeslagen zijn bedoeld om huishoudens inkomensondersteuning te bieden, met het oog op de financiële toegankelijkheid van zorg, kinderopvang en een huurwoning. Daarom is het belangrijk dat de beleidsinformatie die het parlement over toeslagen ontvangt, duidelijk maakt wat de financiële gevolgen

² <https://www.rekenkamer.nl/publicaties/brieven/2019/06/13/reactie-staatssecretaris-van-financien-op-het-rapport-toeslagen-terugbetalen>

³ Financiën 2019. *IBO Toeslagen Deelonderzoek 1. Eenvoud of maatwerk: Uitrusten binnen het bestaande toeslagenstelsel*. Bijlage bij Tweede Kamer der Staten-Generaal, vergaderjaar 2019-2020, 31 066, nr. 540. Den Haag: Sdu.

Financiën 2020. *IBO toeslagen Deelonderzoek 2. Eenvoud of maatwerk: Alternatieven voor het bestaande toeslagenstelsel*. Bijlage bij Tweede Kamer vergaderjaar 2019-2020, 31 066 nr. 624. Den Haag: Sdu.

⁴ Financiën 2020. *Brief regering inzake Kabinetsinzet Toeslagen (IBO Toeslagen Deelonderzoek 2)*. Tweede Kamer vergaderjaar 2019-2020, 31 066 nr. 624. Den Haag: Sdu.

van toeslagen zijn voor huishoudens. Tot nu toe ontbreekt het aan dergelijke informatie op huishoudensniveau. De korte en lange termijnwijzigingen in het toeslagenstelsel die nu op stapel staan, bieden een goede gelegenheid om dit alsnog te regelen.

3/3

Zowel bij het aanpassen van het bestaande toeslagenstelsel als bij het ontwerp van een nieuw stelsel is het van belang dat wordt geleerd van lessen uit het verleden en wordt voortgebouwd op inzichten die er al zijn. Wij verzoeken u daarom nogmaals om inhoudelijk te reageren op de conclusies en aanbevelingen uit ons rapport Toeslagen terugbetalen. Vervolgens geven we hierop een nawoord. Uw reactie en ons nawoord zullen we doen toekomen aan het parlement en openbaar maken als toevoeging op het genoemde rapport.

Een afschrift van deze brief sturen wij ook aan de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, de minister voor Medische Zorg en Sport en de voorzitter van de Tweede Kamer.

Algemene Rekenkamer

drs. A.P. (Arno) Visser,
president

drs. C. (Cornelis) van der Werf,
secretaris